

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilatalouden tuloverolain 12 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan hankintatyön verovapautta laajennettavaksi 500 kuutiometriin niillä maatioilla, joilla metsämaan puuntuotos on metsätuhon johdosta olennaisesti vähentynyt eli metsän puuston tuhoutumisprosentti on vähintään 30. Laajennettu hankintatyön verovapaus

myönnettäisiin tuhon tapahtumisvuodelta ja seuraavalta vuodelta toimitettavissa verotuksissa.

Lakia ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Maatilatalouden tuloverolain 12 §:n 1 momentin (847/80) mukaan metsätaloudesta saaduksi puhtaaksi tuloksi luetaan myös sen työn arvo, jonka verovelvollinen sekä hänen puolisonsa ja muu perheenjäsenensä ovat tehneet valmistautumista tai kuljettaessaan puutavaraa omasta metsästään tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä, arvioituna rahassa siihen määrään, joka siitä työstä olisi ollut palkatulle henkilölle suoritettava. Valtiovarainministeriön 18 päivänä toukokuuta 1972 antamalla päätöksellä (390/72) on annettu tarkemmat määräykset hankintatyön arvon arvioimisesta. Päätöksen 1 §:n mukaan hankintatyön arvo on arvioitava valmistetun ja kuljetetun puutavaramäärän ja tällaisissa töissä verovuoden aikana paikkakunnalla maksettujen yksikköpalkkojen perusteella huomioon ottaen leimikkokohtaiset olosuhteet ja kuljetusmatkan pituus.

Hankintatyön lisäämiseksi puunkorjuussa on hankintatyön verotusta viime vuosina lievennetty. Vuodelta 1979 toimitettavassa verotuksessa oli verovapaan hankintatyön määrä 40 kuutiometriä.

Tämä määrä korotettiin 150 kuutiometriin vuodelta 1980 toimitettavasta verotuksesta lukien.

Maatilatalouden tuloverolain 14 §:ssä on säädetty, että jos metsämaan puuntuotos on metsäpalon, luonnontuhon tai muun siihen verrattavan tuhon aiheuttaman puuston vahingoittumisen takia määrältään tai arvoltaan olennaisesti vähentynyt, jätetään tuhoalueen puhdas tuotto huomioon ottamatta määrättäessä veroa tulon perusteella Oulun ja Lapin läänissä enintään 25 vuoden aikana ja muualla maassa enintään 15 vuoden aikana sen kalenterivuoden alusta lukien, jona tuho on tapahtunut. Pykälän 2 momentin mukaan valtiovarainministeriö antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä tavalla säännöksiä verotuksessa sovelletaan.

Maatilatalouden tuloverolain 14 §:n säännöksen soveltamisesta verotuksessa annetun valtiovarainministeriön päätöksen (26/69) mukaan puuntuotannon katsotaan metsätuhon johdosta olennaisesti alentuneen, jos metsän puuston tuhoutumisprosentti on vähintään 30. Tällöin on verovapausaika Oulun ja Lapin läänissä 10 vuotta ja muualla maassa 5 vuotta. Jos tuhoutumisprosentti on 40, verovapausaika on Oulun ja Lapin läänissä 15 vuotta ja muualla maassa 10 vuotta.

Jos tuhoutumisprosentti on 50—100, on verovapauden aika Oulun ja Lapin läänissä 25 vuotta ja muualla maassa 15 vuotta. Metsätuhoalueen veronhuojennuksen saavat kaikki metsänomistajat, jos edellytykset muutoin ovat olemassa. Tuhoutumisprosentin arvioi piirimetsälautakunta. Valtion omistamilla mailla tuhoutumisprosentin arvioi asianomainen viranomainen.

Maassamme viime vuosina toistuneiden huomattavien myrskytuhojen aiheuttamien puustovahinkojen vuoksi on hakkuita pahimmilla tuhoalueilla jouduttu lisäämään yli hakkuusuunnitteen. Varsinkin tilakohtaisesti saattavat vahingot muodostua suhteellisen suuriksi aiheuttaen voimakasta vaihtelua vuotuisiin hakkuumääriin. Myrskyn lisäksi myös hyönteis- ja sienituhot saattavat aiheuttaa tilakohtaisesti merkittäviä vahinkoja. Verrattuna normaaliin tilanteeseen, jossa hankintahakkuiden vuotuinen määrä voidaan pitää tasaisena, ei äkillisen tuhon kohteeksi joutuneen alueen omistaja pysty samassa määrin käyttämään hyväkseen hankintahakkuiden edistämiseksi säädettyä hankintatyön arvon verovapautta.

Maatilatalouden tuloverolakiin onkin myrskyn kaataman puun korjuutoiminnan tehostamiseksi lisätty säännöksiä, joilla verovapaan hankintatyön enimmäismäärää on väliaikaisesti lisätty. Vuosilta 1982 ja 1983 toimitettavissa verotuksissa verovapaan hankintatyön määrä oli maatilatalouden tuloverolain 12 a §:n (1035/82) mukaan 500 kuutiometriä Lapin läänissä ja eräissä Oulun läänin kunnissa. Vuosilta 1984 ja 1985 toimitettavissa verotuksissa verovapaan hankintatyön määrä on lain 12 b §:n (408/85) mukaan 500 kuutiometriä Pohjois-Suomen eräissä kunnissa sellaisilla maatiloilla, joilla vuonna 1984 on tapahtunut 14 §:ssä tarkoitettu metsätuho (408/85).

Vuositain tulee maatilatalouden tuloverolain 14 §:n mukaisen veronhuojennuksen piiriin joi-takin satoja metsähehtaareja. Viime vuosina riehuneiden myrskyjen yhteydessä on kuitenkin tullut uusia tuhoalueita lähes 100 000 hehtaaria.

Maa- ja metsätalousministeriö esitti valtiovarainministeriölle, että maatilatalouden tuloverolain 12 §:ään lisättäisiin pysyvästi säännös verovapaan hankintatyön enimmäisrajan korottamisesta 500 kuutiometriin niillä maatiloilla, joilla on tapahtunut lain 14 §:ssä tarkoitettu metsätuho. Maa- ja metsätalousministeriö totesi, että väliaikaisesti voimassa olevilla säännöksillä ei ole voitu riittävästi noudattaa verotuksen tasapuolisuutta, koska säännökset ovat koskeneet rajattuja alueita ja yksittäisiä tuhoja. Lain soveltamisalueen ulkopuolella sattuneet vahingot ovat jääneet verotuk-

sesa huomioon ottamatta, ja verovelvolliset ovat näin ollen saattaneet joutua eriarvoiseen asemaan.

Valtiovarainministeriössä laaditusta lakiehdotusluonnoksesta pyydettiin lausunto maa- ja metsätalousministeriöltä, verohallitukselta, metsätutkimuslaitokselta, kuntien ja maataloustuottajain keskusjärjestöiltä, Teollisuuden Keskusliitolta, Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitolta ja Maaseututyöväen Liitolta. Kaikki lausunnonantajat Maaseututyöväen Liittoa lukuun ottamatta pitivät ehdotusta perusteltuna. Maaseututyöväen Liitto vastusti verovapaan hankintatyön määrän lisäämistä, koska jo nykyinen määrä lisätessään hankintakauppoja on huonontanut metsureiden työllisyyttä.

2. Ehdotettu muutos

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan maatilatalouden tuloverolain 12 §:ään lisättäväksi säännös siitä, että jos maatilan metsämaan puuntuotos on 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti vähentynyt, hankintatyön verovapaa määrä tuhopuut mukaan luettuina on 500 kuutiometriä tuhovuonna ja sitä seuraavana vuonna.

3. Esityksen taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset

Valtion verotuloihin uudistuksella ei ole mainittavaa vaikutusta. Yksittäisten kuntien verotulot sen sijaan saattavat vähentyä melko huomattavastikin silloin, kun kunnan alueella sattuu suurta tuhoa aiheuttava myrsky.

Uudistus ei aiheuttaisi olennaisia hallinnollisia ongelmia.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa. Väliaikaisesti voimassa olevan maatilatalouden tuloverolain 12 b §:n nojalla hankintatyön verovapaa määrä on eräissä kunnissa 500 kuutiometriä vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa vuonna 1984 tapahtuneen metsätuhoon perusteella. Säännösten päällekkäisen soveltamisen välttämiseksi ehdotetaan lakia sovellettaessa otettavaksi huomioon vuoden 1984 jälkeen tapahtunut metsätuho.

5. Säättämisyjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatilatalouden tuloverolain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (847/80), näin kuuluvaksi:

12 §

Sen työn arvo, jonka maatilataloutta harjoittava varsinainen yrittäjä tai hänen puolisonsa, tällaisen verovelvollisen kotona oleva lapsi tai muu perheenjäsen, joka ennen verovuotta on täyttänyt 14 vuotta, ja kuolinpesän tai yhtymän osakas taikka hänen perheenjäsenensä ovat verovuonna tehneet valmistaessaan tai kuljettaessaan puutavaraa maatilan metsästä tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä (*hankintatyö*), arvioidaan rahana siihen määrään, joka siitä työstä olisi palkatulle henkilölle suoritettava. Hankintatyön arvo katsotaan veronalaiseksi tuloksi kuitenkin vain siltä osin kuin edellä tarkoitettujen henkilöiden val-

mistaman tai kuljettaman puun määrä yhteensä ylittää 150 kuutiometriä taikka, jos maatilan metsämaan puuntuotos on 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti vähentynyt, siltä osin kuin valmistetun tai kuljetetun puun määrä tuohuvuonna ja sitä seuraavana vuonna tuhopuut mukaan luettuina ylittää 500 kuutiometriä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa. Lakia sovellettaessa otetaan huomioon vuoden 1984 jälkeen tapahtunut metsätuho.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Esko Ollila

Laki

maatilatalouden tuloverolain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (847/80), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

12 §.

Sen työn arvo, jonka maatilataloutta harjoittava varsinainen yrittäjä tai hänen puolisonsa, tällaisen verovelvollisen kotona oleva lapsi tai muu perheenjäsen, joka ennen verovuotta on täyttänyt 14 vuotta, ja kuolinpesän tai yhtymän osakas taikka hänen perheenjäsenensä ovat verovuonna tehneet valmistaessaan tai kuljettaessaan puutavaraa maatilan metsästä tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä (*hankintatyö*), arvioidaan rahana siihen määrään, joka siitä työstä olisi palkatulle henkilölle suoritettava. Hankintatyön arvo katsotaan veronalaiseksi tuloksi kuitenkin vain siltä osin kuin edellä tarkoitettujen henkilöiden valmistaman tai kuljettaman puun määrä yhteensä ylittää 150 kuutiometriä.

Ehdotus

12 §

Sen työn arvo, jonka maatilataloutta harjoittava varsinainen yrittäjä tai hänen puolisonsa, tällaisen verovelvollisen kotona oleva lapsi tai muu perheenjäsen, joka ennen verovuotta on täyttänyt 14 vuotta, ja kuolinpesän tai yhtymän osakas taikka hänen perheenjäsenensä ovat verovuonna tehneet valmistaessaan tai kuljettaessaan puutavaraa maatilan metsästä tapahtuneen hankintakaupan tai muun siihen verrattavan myynnin yhteydessä (*hankintatyö*), arvioidaan rahana siihen määrään, joka siitä työstä olisi palkatulle henkilölle suoritettava. Hankintatyön arvo katsotaan veronalaiseksi tuloksi kuitenkin vain siltä osin kuin edellä tarkoitettujen henkilöiden valmistaman tai kuljettaman puun määrä yhteensä ylittää 150 kuutiometriä taikka, jos maatilan metsämaan puuntuotos on 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti vähentynyt, siltä osin kuin valmistetun tai kuljetetun puun määrä tuovuonna ja sitä seuraavana vuonna tuhopuut mukaan luettuina ylittää 500 kuutiometriä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1985 toimitettavassa verotuksessa. Lakia sovellettaessa otetaan huomioon vuoden 1984 jälkeen tapahtunut metsätuho.
